

Plán práce/pracovných činností pedagogického klubu

(príloha ŽoP)

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti
7. Počet členov pedagogického klubu	8
8. Školský polrok/ mesiac	október 2021

9. Opis/zameranie a zdôvodnenie činností pedagogického klubu:

Zameranie klubu:

výmena skúseností a best practice z vlastnej vyučovacej činnosti -

Štruktúra činnosti klubu:

klub s písomným výstupom -

Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti má 8 členov.

Klub je zameraný na rozvoj čitateľskej gramotnosti a na rozvíjanie spôsobilosti, ktoré sú potrebné pre orientáciu v súčasnom svete. V pedagogickom klube sa budú stretávať a vymieňať si skúsenosti vybraní pedagogickí zamestnanci, ktorí vo svojom voľnom čase majú záujem vzdelávať sa a získať nové poznatky a vymieňať si navzájom skúsenosti. Prostredníctvom pedagógov budú mať žiaci možnosť nadobudnúť znalosti, schopnosti a rozvíjať postoje potrebné k tomu, aby mohli efektívne reagovať na osobné udalosti v neustále sa meniacom svete.

Hlavným účelom tohto klubu bude poskytnúť platformu pre aktívne sieťovanie a spoločnú spoluprácu pedagogických zamestnancov na spoločných témach a pre medzigeneračnú výmenu medzi mladými a staršími/skúsenejšími pedagogickými zamestnancami.

Klub je zameraný na rozvoj čitateľskej gramotnosti na 1. stupni ZŠ. Čitateľská gramotnosť je komplexný súbor čitateľských zručností potrebných pre efektívnu prácu s textom. Cieľom rozvíjania čitateľskej gramotnosti je taký čitateľ, ktorý disponuje čitateľskými kompetenciami, ktoré mu umožňujú pracovať s rozličnými druhmi textov používaných na rôzne účely.

Klub čitateľskej gramotnosti sa bude zameriavať na:

1. vyhľadávanie určitých informácií – čitateľ lokalizuje informáciu alebo myšlienku v texte, ktorá je dôležitá na porozumenie významu textu, informácia je v texte explicitne /priamo/ uvedená
2. vyvodzovanie záverov – čitateľ vyvodzuje informácie a myšlienky alebo súvislosti medzi nimi, ktoré napriek tomu, že nie sú explicitne formulované, z textu priamo vyplývajú
3. interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií – čitateľ konštruje význam nad rámec textu, pri interpretácii nachádza medzi myšlienkami textu súvislosti, pričom využíva svoje predchádzajúce poznatky, vedomosti a skúsenosti, pri interpretácii dochádza okrem integrácie myšlienok a informácií z textu navzájom aj k integrácii a syntéze predchádzajúcich poznatkov a vedomostí čitateľa
4. hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov – čitateľ kriticky hodnotí prečítaný text – jeho obsah a formu, čo zahŕňa aj reflektovanie štruktúry textu, jazykových prostriedkov, literárnych útvarov vrátane autorovho osobného pohľadu a štýlu, čitateľ pritom využíva svoje vedomosti o svete, znalosti jazyka a jazykových konvencií, opiera sa o svoje predošlé skúsenosti s čítaním textov. Obsah textu môže byť hodnotený z hľadiska jeho celkovej hodnoty, hodnovernosti, alebo jeho významu pre čitateľa. Pri hodnotení textu môže čitateľ vychádzať zo svojho chápania sveta a predošlých čitateľských skúseností.

Zatiaľ čo prvé dva procesy porozumenia sú úzko späté s textom, druhé dva vo väčšej miere predpokladajú využívanie vedomostí a skúseností žiakov. Pre efektívne fungovanie pedagogického klubu a rozvoj znalostí je potrebné obstaranie školiaceho materiálu a potrieb, ktoré zahŕňa najmä knihy encyklopédie, časopisy, publikácie, didaktická technika a IKT technika. Jednotlivé činnosti zvolené v našom rámcovom programe sú prispôbené veku cieľovej skupiny a prelínajú sa s našimi učebnými osnovami. Výsledky a výstupy klubu budú správy o činnosti klubu a písomné výstupy klubu.

Keďže rozvíjanie čitateľskej gramotnosti považujeme za jednu z najpodstatnejších súčastí výchovno-vzdelávacieho procesu, budeme sa orientovať najmä na zlepšovanie výsledkov žiakov v čitateľskej gramotnosti. Prostriedkom bude aktívne uplatňovanie inovatívnych didaktických prístupov a metód na podporu čítania s porozumením vo všetkých predmetoch a ich analýza v klube.

V rámci klubovej činnosti plánujeme realizovať prednášky s výkladom a popisom metód, následnými ukázkami a praktickými aktivitami práce s textom. Uskutočíme otvorené hodiny pre učiteľov s využitím čitateľských stratégií a metód. V rámci stretnutí si vymeníme skúsenosti s aplikáciami vybraných metód na konkrétnych vyučovacích hodinách. Výhoda činnosti klubu čitateľskej gramotnosti spočíva v tom, že učitelia sa navzájom poznajú a odbúrava sa ostych pýtať sa na neznáme veci. Tí pedagógovia, ktorí absolvovali školenia čitateľskej gramotnosti, budú vedieť prijateľným spôsobom odovzdať svojim kolegom skúsenosti z praxe. Očakávame, že uvedený proces bude prínosom hlavne pre nových členov kolektívu.

10. Rámcový program a termíny a dĺžka trvania jednotlivých stretnutí

termín stretnutia	dĺžka trvania stretnutia	miesto konania	téma stretnutia	rámcový program stretnutia
20.10.2021	3 hod.	ZŠ	Hodina čítania s využitím brainstormingu a tvorivého písania	- Metodika a analýza vyučovacích hodín

Na ďalšom stretnutí sme analyzovali štruktúru konkrétnej vyučovacej hodiny slovenského jazyka a literatúry, špecifikovanú na hodiny čítania (Hodina čítania s využitím päťlístka a tvorivého písania), kde sme si presnejšie rozpracovali ciele a taxonómiu, rozvoj kompetencií žiaka, vyučovacie stratégie, metódy a formy hodnotenia práce žiaka, či učebné zdroje.

Metodika a analýza konkrétnej vyučovacej hodiny:

Žiaci sa počas celej hodiny aktívne zapájali do práce. Stanovené ciele hodiny sa nám podarilo splniť. V úvodnej časti vedeli správne odpovedať čo je verš a poézia. V motivačnej fáze sa zabavili hľadaním hádaniek v knihe Zlatá brána a svoje vedomosti o poézii a o verši uplatnili pri písaní päťlístka. Počas expozičnej fázy vedeli vyhľadať zadané výrazy v texte básne a spojiť ich do dvojíc, ktoré majú zvukovú zhodu. Rozšírili si slovnú zásobu o dve nové slová – ujedz a sinka. Rozhovorom o tradíciách iných národov si pripomenuli Medzinárodný deň rodiny. V tvorivom písaní sa podarilo správne a načas vytvoriť osemveršovú báseň iba dievčatám, ktoré použili všetky vybrané dvojice slov umiestnených na konci verša. Chlapci úlohu splnili iba čiastočne, pretože nestihli dokončiť celú báseň z dôvodu zlej spolupráce na začiatku ich spoločného tvorivého písania. V spätnej väzbe žiaci správne vypracovali prvé dve úlohy v PZ, ktoré sa spájali s porozumením textu. V sebareflexii pomocou smajlíkov žiaci ohodnotili všetky aktivity, atmosféru v triede, vlastnú prácu i prácu svojej skupiny. Najviac si pochvaľovali prácu s knihou od Márie Ďuričkovej a písanie päťlístka. Vo vzájomnom hodnotení práce v skupinách sa žiaci zhodne vyjadrili, že všetci pracovali aktívne.

Tvorivé písanie ako forma rozvoja jazykových zručností žiaka

Pillárová predstavuje tvorivé písanie ako “súbor aktivít, ktoré menia žiaka z príjemcu na spoluautora textu. Aktívnou účasťou žiaka na vyučovacom procese vedie tvorivé písanie k originalnosti, k experimentovaniu, k iniciatíve. Na druhej strane sa žiaci môžu zbaviť strachu pri ústnom prejave, získavajú istotu a sebadôveru, neboja sa vyjadriť svoj názor alebo prezentovať svoje tvorivé výsledky pred spolužiakmi.“ (Pillárová, 2014, str. 5) Moderný vyučovací proces, vychádzajúci zo štátnych pedagogických dokumentov, podporuje možnosť využiť tvorivé písanie na hodinách materinského a taktiež anglického jazyka. Slúži na rozvoj jazykovej, komunikačno – slohovej a literárnej edukácie. (Klimovič, 2009). Zakladá sa na praktickej aplikácii už nadobudnutých vedomostí, čo na žiakov pôsobí motivačne. Tak ako v prípade vyučovania slovenského jazyka a literatúry, ktoré ako hovorí Pillárová, “sa vďaka tvorivému písaniu stáva pre žiakov prítťažlivejším, zábavnejším. Primerané použitie techník podporuje nielen verbálnu tvorivosť žiakov, ale prispieva aj ku

kultivovaniu jazykového vyjadrovania,“(Pillárová, 2014, str. 5) je možné aplikovať podobný prístup aj pri vyučovaní anglického jazyka na jednotlivých stupňoch.

Prečo Rozprávka?

Rozprávky sú neoddeliteľnou súčasťou literárnej tradície všetkých svetových literatúr. Aj keď v krajinách s európskou literárnou tradíciou sa jednotlivé príbehy líšia v určitých detailoch, ich základná obsahová štruktúra a posolstvo sa viac-menej zhodujú. Príkladom môžu byť rozprávky bratov Grimmovcov, pôvodne ľudové rozprávky, ktoré boli neskôr publikované a prekladané do rôznych jazykov a dnes patria k najznámejším. Podľa Brewera sú rozprávky dostatočne jednoduché, zrozumiteľné aj pre mladších čitateľov, ktorí sa v nich stretávajú s dobre známymi, často fantastickými postavami a pomerne predvídateľnými udalosťami (Brewer, 2006). Aj napriek tomu, že celková štruktúra rozprávok je

jednoduchého charakteru, obsahová jazyková stránka je dostatočne bohatá na to, aby podporovala ďalší rozvoj obrazotvornosti. Možnosti využitia rozprávky na rozvoj jazykových zručností sú široké, počnúc ich samotným čítaním, dramatizáciou, či vytváraním vlastných verzí rozprávkových príbehov. Veľmi účinnou a súčasne pre žiakov zaujímavou metódou využitia rozprávok v materinskom či anglickom jazyku na rozvoj produktívnych zručností ako je písanie, sú tzv. fractured fairy tales, reprodukcia rozprávok s dotváraním deja, pri ktorej sa využíva pôvodná štruktúra rozprávok, no jej jednotlivé zložky ako postavy či dejové línie sú interpretované iným, často neočakávaným spôsobom. Žiak má možnosť využiť vlastnú kreativitu a ovplyvniť smerovanie deja, či konanie hlavných postáv s cieľom vytvoriť humornú situáciu, alebo zmeniť uhol pohľadu na rozprávku ako takú. Zároveň takto nepriamo využíva svoje znalosti jazyka, jeho gramatiku a slovnú zásobu, keďže jeho primárnym cieľom je vytvoriť nový príbeh. Príklad plánu ich využitia na hodine anglického jazyka bude rozobratý nižšie.

Prv než začneme so žiakmi písať

Aj napriek tomu, že písanie, a najmä tvorivé písanie záleží v prípade žiakov a študentov do značnej miery od zvládnutia určitej úrovne slovnej zásoby a gramatiky daného jazyka, vyžaduje si taktiež špecifický metodický postup zo strany učiteľa, keďže ako prezentuje Anita Pincas, žiak, respektíve študent, musí byť vedený k tomu, aby si bol jasne vedomý, čo je cieľom jeho práce. Samotnému procesu písania by teda mala predchádzať modelová ukážka, použitá na bližšie oboznámenie sa s typom písomného prejavu, ktorý následne poslúži žiakovi na precvičovanie aj ako vzor pre vlastný výsledný produkt. Až potom ako je žiak s cieľovým typom písomného prejavu oboznámený do dostatočnej miery, môže precvičovať všetky zručnosti potrebné pre vlastné písanie. (Pincas, 1982). Na to je však potrebné zvoliť správnu štruktúru hodiny. Byrne (1976) popisuje tri stupne pre vytvorenie dobre zorganizovanej hodiny :

- Prezentácia – nová štruktúra textu je prezentovaná učiteľom tak, aby bola jej forma a význam žiakom dostatočne jasné. Opakovanie samotného textu, jeho prepojenie s obrázkami, či použitie gestikulácie a mimiky môžu pomôcť pri pochopení obsahu a formy textu.

- Precvičovanie – trieda má možnosť zvyknúť si na novú štruktúru, opakovať ju po učiteľovi, a postupne prechádzať z fázy memorovania do fázy určitej samostatnosti.
- Produkcia – aplikovanie novej štruktúry v rámci aktivity, v ktorej sú už jej funkcia a vlastnosti jasné.

Homolová (2003, str. 14 – 16) vychádza zo všeobecného modelu práce s textom, ktorý sa podieľa okrem iných oblastí aj na rozvíjaní produktívnych jazykových zručností, pričom poukazuje na možnosť prispôbiť ho na základe požiadaviek vychádzajúcich s ohľadom na jazykovú úroveň žiakov či typ hodiny.

Rozlišuje preto tieto fázy :

- Fáza pred čítaním textu predstavuje oboznamovanie sa s témou a typom textu, s ktorým sa bude na hodine pracovať. Vhodne zvolenými úvodnými aktivitami či úlohami je možné žiakov motivovať
- Fáza prvého čítania textu slúži na objasnenie cieľa čítania textu, na pochopenie jeho obsahu, či vyhľadanie konkrétnej odpovede na určitú otázku potrebnej pre ďalší postup pri práci s textom. V tejto fáze môže učiteľ predstaviť možnosti techník čítania textu a umožniť tak žiakovi vybrať si tú najvhodnejšiu pre daný text.
- Fáza druhého čítania textu nadväzuje na predošlú, no s dôrazom na detailnejšiu prácu s textom, jeho obsahovou a jazykovou zložkou.
- Fáza využitia obsahovej a formálnej stránky textu slúži na podporu rozvoja viacerých jazykových zručností a jazykových prostriedkov. V tejto fáze už žiaci majú možnosť vyjadriť sa samostatne či už v ústnej alebo písomnej forme, čerpať a opierať sa o svoje vedomosti a skúsenosti aj z iných oblastí.

Záver a odporúčania:

Produktmi tvorivej práce na hodinách literatúry môžu byť napríklad inovatívne vyučovacie metódy /INSERT, Brainstorming (búrka mozgov), Mentálne mapovanie (pavučina, myšlienkové mapy) a Aktívne tvorivé písanie. Odporúčame znížiť počet aktivít a viac času venovať ich analýze a prezentácii zo strany žiakov. Čítaniu odporúčame venovať najväčšiu časť hodiny. Veľmi pozitívne hodnotíme metódu komunikačného kolotoča, v ktorej sa aj tí žiaci, ktorým ušli nejaké informácie z textu pri čítaní, mohli od druhých spolužiakov dozvedieť a spomenúť si na ne. Precvičovanie slovnej zásoby je vždy najvhodnejšie formou hry, tajničiek a kreatívnej práci pri ich tvorbe. Veľmi zaujímavá a pre žiakov podnetná, motivačná je práca so slovníkom, tvorba príbehov pomocou obrázkov.

Tvorivé písanie je veľmi vhodným súborom aktivít na rozvoj jazykových zručností u žiakov rôzneho veku a jazykovej úrovne, keďže je možné modifikovať jeho jednotlivé fázy podľa potrieb žiakov. Rozprávka ako východiskový text pre tvorivé písanie, najmä v prípade využívania aktivít ako sú tzv. fractured fairy tales, je veľmi vhodný text, vzhľadom na jej jednoduchú štruktúru, známy obsah, a možnosť počas práce s ňou zapojiť fantáziu žiakov. Moderná doba nám ako učiteľom umožňuje využívať rôzne webové aplikácie a stránky, prostredníctvom ktorých môžeme spojiť aktivitu ako napríklad tvorivé písanie s formátom

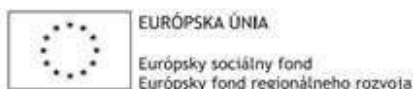
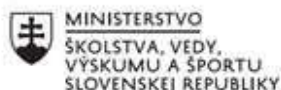
rozprávký, a dať vyučovaciemu procesu trochu iný, pre žiakov opäť o niečo zaujímavejší rozmer.

Aktualizácia a rozvoj profesijných zručností, ich implementácia do vyučovacieho procesu, projektovanie a realizácia vyučovacích hodín s využitím moderných metód a foriem zážitkového učenia sa musí stať cieľom každého súčasného moderného úspešného pedagóga.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Adriana Garamiová
12. Dátum	20.10.2021
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Anna Kijaček Rošková
15. Dátum	20.10.2021
16. Podpis	

Príloha

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312010S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou

Dátum konania stretnutia: 20.10.2021

Trvanie stretnutia: od 14.30 hod. do 16.30 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Adriana Garamiová		ZŠ Dvory nad Žitavou
2.	Mgr. Oľga Opaleková		ZŠ Dvory nad Žitavou

3.	PaedDr. Anna Kijaček Rošková		ZŠ Dvory nad Žitavou
4.	Mgr. Denisa Takáčsová		ZŠ Dvory nad Žitavou
5.	Mgr. Eduarda Caletková		ZŠ Dvory nad Žitavou
6.	Mgr. Katarína Vicenová		ZŠ Dvory nad Žitavou
7.	Mgr. Martina Muková		ZŠ Dvory nad Žitavou
8.	Mgr. Mária Pozsonyiová		ZŠ Dvory nad Žitavou

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu
a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia